

Melisa Yılmaz - Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü,
Kültürel İncelemeler Programı - ORCID: 0000-0003-2975-5418
miesa148@gmail.com

Bir Cemaat İmkani ve Direniş Alanı Olarak Sahne: Pose Üzerine Bir İnceleme

ÖZET

Kesişimsel kimliklere ait farklı insan profillerini bir araya getiren Pose'u(Ryan Murphy, 2018), Amerikan balo kültürüne dair bir kurgu olmasının ötesinde, kimlik politikalarına ve direkt olarak kimlik meselesine başkaldıran bir tekillik savunması olarak okumak mümkündür. Pose'daki daima ötekileştirilen karakterler, yalnızca kılık değiştirerek, makyaj yaparak, dans ederek ve poz vererek bir arada olabildikleri balo gecelerinde bir özgürleşme fırsatı bulurlar. Bu özgürleşme fırsatı, aynı zamanda onların kim olduklarına dair gerçeği yeniden kurmak için sahip oldukları fırsattır. Bu çalışmanın amacı, Pose'u kimlik ve tekillik problemi etrafında şekillenmiş bir proje, tahakküm altındaki insanların nasıl kendi tekilliklerini kurabileceğine ve nasıl bir cemaat haline gelebileceğine dair bir önerme olarak değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmanın ilk kısmında Pose'un kimlik ve özne problemi ile kurduğu organik bağ incelenerek dizide açıkça ortaya koyulan tahakküm mekanizmaları(örneğin kurumlar ve kültürel normlar) Foucault'un teorize ettiği söylem pratikleri bağlamında analiz edilmiştir. Ayrıca dizide vurgulanan AIDS salgını ve salgının egemen kuruluşlar tarafından tanımlanma biçimleri tahlil edilmiştir. İkinci kısımda, Pose'da tahakküm edilen insanların bir cemaate dönüşme süreci ve bu süreçte ölümün nasıl bir rol oynadığı Nancy ve Blanchot gibi bazı düşünürlerin öne sürdüğü fikirler çerçevesinde incelenmiştir. Üçüncü kısımda, Agamben'in cemaate ve siyasal istisna durumlarına dair görüşleri ve homo sacer terminolojisi Pose üzerinden değerlendirilmiştir. Sonuç olarak Pose'un kimlik ve cemaat kuramları açısından son derece zengin bir kurguya sahip olduğuna, bu kurgunun ve kurguda sıkça değinilen poz verme jestinin kendiliğinden dışavurumu aracılığıyla başkalarıyla birlikte olmak temasını açığa çıkardığına kanaat getirilmiştir. Pose'da poz verme ve kendini inşa etme eylemleriyle daima görünür olan sahne, hem tekilliğin hem de cemaatin bir karşı duruş olarak sergilendiği, birlikteliğin cemaati mümkün kıldığı, karakterlerin kendilerini kendi istedikleri gibi kurgulamasına izin veren bir direniş mekanıdır.

Anahtar Kelimeler: Tekillik, Cemaat, Pose, Dispozitif, Homo Sacer.

The Stage as a Community Possibility and a Space of Resistance: A Study on Pose

ABSTRACT

It is possible to read Pose (Ryan Murphy, 2018), which brings together different human profiles belonging to intersectional identities, as a defense of singularity that rebels against identity politics

and directly the issue of identity, beyond being a fiction about American ball culture. The always marginalized characters in Pose find an opportunity for liberation on prom nights, where they can only be together by disguising, putting on makeup, dancing and posing. This opportunity for liberation is also their opportunity to reconstruct the truth about who they are. The purpose of this study is to evaluate Pose as a project shaped around the problem of identity and singularity, a proposition about how people under domination can establish their own singularity and how they can become a community. For this purpose, in the first part of the study, Pose's organic connection with the identity and subject problem was examined, and the mechanisms of domination (for example, institutions and cultural norms) that were clearly revealed in the series were analyzed in the context of discourse practices theorized by Foucault. In addition, the AIDS epidemic emphasized in the series and the way the epidemic was defined by the dominant institutions were analyzed. In the second part, the process of transforming people who are dominated in Pose into a community and the role of death in this process are examined within the framework of the ideas put forward by some thinkers such as Nancy and Blanchot. In the third part, Agamben's views on community and political exceptions and homo sacer terminology are evaluated through Pose. It has been concluded that Pose has a very rich fiction in terms of identity and community theories, and that this fiction and the gesture of posing, which is frequently mentioned in the fiction, reveals the theme of being with others through self-expression. The stage, which is always visible with the acts of posing and self-constructing in Pose, is a space of resistance where both the singularity and the community are exhibited as a counter-stance, togetherness makes the community possible, and allows the characters to construct themselves as they wish.

Key Words: Community, Pose, Dispositif, Homo Sacer.

GİRİŞ

2018'de ABD'de FX kanalında gösterilmeye başlayan ve sonrasında Netflix platformunda yayımlanan üç sezonluk bir dizi olan Pose(Ryan Murphy), LGBTQ meselesini ele alış biçiminin orijinalliği ve Amerikan balo kültürünü yansıma şekliyle gösterime girdiği günden bu yana büyük bir ilgi toplamıştır. Dizi, 1980 ve 1990'larda Amerika'da geçmektedir. Dizinin temel konusu, New York'taki LGBTQ topluluğunun o dönemde bir salgın olarak yayılan HIV virüsüyle, yerleşik ayrımcılık söylemleriyle, trans cinsiyet kimliklerine uygulanan toplumsal baskıyla başa çıkma pratiği olarak benimsedikleri ve geliştirdikleri balo kültürüdür (Acı, 2021). Karakterlerin büyük kısmının siyahi trans kadınlardan oluşmasıyla, bütün cinsel kimliklere dair sahiplenici tutumu ve balo kültürünü bir karşı duruş olarak ele almasıyla, Pose benzerlerinden ayrılarak izleyiciye dönemin büyük resmine dair son derece eleştirel bir bakış açısı sunar. Dolayısıyla kesişimsel kimliklere ait farklı insan profillerini bir araya getiren Pose'u, Amerikan balo kültürüne dair bir kurgu olmasının ötesinde, kimlik politikalarına ve direkt olarak kimlik meselesine başkaldıran bir tekillik savunması olarak okumak mümkündür. Bu çalışmanın amacı, Pose'u kimlik ve tekillik problemi etrafında şekillenmiş bir proje, tahakküm altındaki insanların nasıl kendi tekilliklerini kurabileceğine ve nasıl bir cemaat haline gelebileceğine dair bir imza olarak değerlendirmektir.

Bu amaç doğrultusunda, çalışmanın ilk kısmında Pose'un kimlik ve özne problemi ile kurduğu organik bağ incelenerek dizide açıkça ortaya koyulan tahakküm mekanizmaları(örneğin kurumlar ve kültürel normlar) Foucault'un teorize ettiği söylem pratikleri bağlamında analiz edilecektir. İkinci kısımda, Pose'da tahakküm edilen insanların bir cemaate dönüşme süreci ve bu süreçte ölümün

nasıl bir rol oynadığı Nancy ve Blanchot gibi bazı düşünürlerin öne sürdüğü fikirler çerçevesinde incelenecektir. Üçüncü kısımda, Agamben'in cemaate ve siyasal istisna durumlarına dair görüşleri Pose üzerinden değerlendirilecektir. Son kısım, genel bir tartışma ve sonuç için ayrılmıştır.

Tahakküm Edilen Bedenler, Kimliklerden Özgürleşme: Foucault ve Pose

Pose, toplumdaki açıkça dışlanmış ve onlara dayatılan cinsel kimliklerden özgürleşmeye çalışan, çeşitli tahakküm mekanizmalarına karşı kendi tekil yaşantılarını ve cemaatlerini oluşturma mücadelesi veren bir grup insanın hayatları ve ilişkileri merkezinde kurgulanmıştır. Dizi ana karakterlerden biri olan Blanca'nın, balo kültürü içinde kendisine annelik yapan drag queen Electra'nın himayesinden ayrılmasıyla ve kendi ailesini kurmasıyla başlar. Dolayısıyla pek çok kimlik normunun bir poz halinde sahneye koyulduğu ve adeta oyunlaştırılarak sorgulandığı drag balolarının ihtişamını, kendisi de bir trans kadın olan Blanca'nın gözünden izlemeye başlarız.

Blanca'nın "başka hiçbir yerde kabul görmeyen insanların bir araya geldiği yerler" olarak tanımladığı drag balolarının formatı, Pose'un kurgusal yapısını da şekillendirir. Sunucu Pray Tell'in anlatımıyla balolar, trans kadınların farklı kategorilerde birbiriyle yarıştığı ve çeşitli sahne şovlarının sergilendiği, kategori şampiyonlarının kupalarla ödüllendirildiği gösterilerdir. Baloya katılan camiada, herkes kendi hanesiyle birlikte yarışır. Bu drag aileler, sadece yarışmanın ötesinde birlikte hareket eden, birlikte yaşayan, birbirlerini koruyan ve dışarıdaki tehlikelere karşı hazırlayan birimler olarak yansıtılır. Dolayısıyla Blanca'nın kendi drag ailesini kurmak için annesinden ayrılması, kendilerini arayan ve tekil benliklerini inşa etmeye çalışan bir grup insanın bir araya gelmesine yol açar. Blanca bir eşcinsel olduğu için ailesi tarafından reddedilen ve dans etmeye büyük bir tutkuyla bağlı Damon'ı, eski hanesinden ona katılan ve bir seks işçisi olarak çalışan, ayrıca dönemin güzellik normlarına başkaldırarak bir model olmak isteyen Angell'i çocukları olarak evine kabul eder. Balodaki kupayı kazanmak için her türlü yolu denemeye hazır Lulu ve Candy, sokak hayatında büyümüş Papi ve hırslı tavrıyla cemaat için çok önemli bir figür olan Electra, hikayedeki diğer önemli karakterlerdendir. Dizi boyunca hikaye, şaşaalı ve eğlenceli balo geceleriyle dışlanmanın, ölümün, hastalığın ve yoksulluğun hüküm sürdüğü gerçek hayatın acılı gündüzleri arasındaki çelişkiye vurgu yapar. Bu hayat içinde daima ötekileştirilen karakterler, yalnızca kılık değiştirerek, makyaj yaparak, dans ederek ve poz vererek bir arada olabildikleri balo gecelerinde bir özgürleşme fırsatı bulurlar. Bu özgürleşme fırsatı, aynı zamanda onların kim olduklarına dair gerçeği yeniden kurmak için sahip oldukları fırsattır, çünkü Blanca'nın açıkladığı gibi, baloda poz vererek kendilerini rollere, hayallere ve sonunda gerçekliğe hazırlarlar.

Yukarıdaki kısa özetten anlaşılacağı üzere, Pose'un düzlemi hem tekil hem de çoğul olarak kimlik kavramının alaşağı edildiği, sorgulandığı ve yıkıldığı bir sahnedir. Öte yandan, açık bir politik mesaj olarak, dizi AIDS salgını ve bu salgının toplumda nasıl algılandığı, siyasi olarak nasıl sabote edildiği, ölümlerin camiayı nasıl etkilediği üzerine bir duruş sergiler. Dolayısıyla aslında her sahnesi, her karakteri ve her fikriyle, Pose toplumdaki yerleşik tahakküm mekanizmalarına karşı bir başkaldırı, tekilliğin bir kutlamasıdır. Bu noktada, bu tahakküm mekanizmalarının karakterlerin ve cemaatin tekil var oluşuyla ne biçimde ilişki kurduğunu, nasıl işlediğini ve karşı duruşun nasıl gerçekleştiğini anlamak için Foucault'un teorize ettiği özne-iktidar ilişkileri sistemini düşünmek önemlidir.

Michel Foucault, tarihi olayların belirli bir kökenden çıkarak meydana geldiğini ve bu olayları aynı kökene geri döndürmek suretiyle hatırlandığını kabul eden Platoncu tarih anlayışını reddederek tarihi olayları birer "tarihsel tekillik" olarak ele alan; yani tarihsel olayların herhangi bir kökene ya da bütüncül maksada tabi olmadan, herhangi bir transandantal kavram ya da evrensel kurala bağlı olmaksızın gerçekleşen olumsal ve süreksiz tekil olaylar olduğunu iddia eden "soybilim" (genealogy) adını verdiği bir analiz biçimini öne sürer (Foucault, 1978).

Aynı şekilde, tarihi olayı mümkün kılan eylem de belirli bir kökene veya amaca mecbur kılınamayacak bir tekilliğe sahiptir. Foucault, olayların başı sonu belli, belirli bir ilk nedene dayandırılabilir bir izlekte geliştiği görüşü yerine tarihsel rastlantısallık (contingency) izleğinde, kökeninden bağımsız sapmaların veya kökene uyumsuz pratiklerin de kendi tekillikleri içinde incelenebileceğini savunur (Foucault, 1978). Bu doğrultuda tarihsel failer ve figürler, tarihsel olayları mümkün kılan eylemler ve bunların bağlantılandırıldığı evrensel tümeller, değerler ve normlar da tartışmaya açılmış olur.

Foucault'un tarihsel olayların öznel tarafından gerçekleştirildiği kabulüne dayanan tarihsel anlayışı soybilim fikriyle reddetmesinin temel sebebi, bizzat öznelin de tarihsel olarak kurulan yapılar olduğuna dair teorize ettiği iddiasıdır. Ona göre tarihsel olaylar tarihin belirgin ve çizgisel sürekliliğinde gerçekleşen öznel deneyime dayalı olaylar olamazlar, çünkü öznel deneyimin kendisi de özneye ait özerk bir şey değil, aksine dışsal olarak şekillendirilen ve inşa edilen bir şeydir. Dolayısıyla öznel deneyimi şekillendiren bu şey, bilgi, öznelin özerk olarak onay verdikleri veya reddettikleri, karar verdikleri veya fark ettikleri bir nosyon olamaz (Faubion and Rabinow, 1998, s. 142).

Bu tarihsel perspektifi örneklendirirken Foucault, Cinselliğin Tarihi'nde cinselliğin nasıl tarih boyunca belirlenen ve şekillendirilen bir norm olduğunu ortaya koyarken cinsel pratiklerin aslında tarihsel tekillik formlarından oluştuğunu öne sürer. Ona göre cinsellik tarihinin ve arzulayan insanın bu tarih boyunca nasıl şekillendirildiğinin anlaşılabilirliği yer, sorunsallaştırmalar arkeolojisi (problematization) ve "kendilik pratikleri" soybiliminin arasındaki kesişme noktasıdır (Foucault, 2012, s. 124). Cinselliğin öznel deneyimleri, tarih boyunca belirli bilgi ve iktidar ilişkileri tarafından kurulmuştur, yani Foucault'a göre cinsellik insanların özerk öznel deneyimler neticesinde kendilerini gerçekleştirerek ulaştıkları bir tekillik alanı değil, arzulayan insanın tarih boyunca maruz kaldığı öznelleşme süreçlerinin bir tezahürüdür.

Bir başlangıç olarak, Foucault'un bu teorik iddiasının Pose'da oldukça somut bir şekilde gösterildiğini önermek mümkündür. Pose'un dünyası, normal olarak belirlenmiş ve kabul edilmiş cinsel kimliklere, cinsel yönelimlere ve cinsel bedenlere sahip olmayan ve dolayısıyla toplumun marjinaline sürülen insanların dünyasıdır. Bu insanlar heteroseksüel cinsel yönelime sahip olmadıkları, doğdukları bedenin cinsiyetinden farklı cinsel bedenlerde yaşamak istedikleri ve bu yönelimleri kıyafetlerinde, vücutlarında, yaşam tarzlarında, kısacası bütün dışavurumsal şekillerde ifade ettikleri için toplumdaki sürülmüşlerdir. Sosyal dışlanmanın yanısıra, ekonomik olarak da toplum tarafından reddedilirler; iş bulamazlar, para kazanamazlar ve ev sahipleri onlara evlerini kiralamak istemez. Geçim kaynaklarını sağlamalarının neredeyse tek yolu seks işçisi olarak çalışmalarıdır ve seks işçiliğinin kendisi de toplumsal olarak ötekileştirilen bir konumdur. Cinsel yönelimleri sebebiyle dövülen, tacize ve tecavüze uğrayan, öldürülen, hor görülen, okul ve hastane gibi toplumsal kurumlarda ayrımcılığa uğrayan, ötekileştirilen Pose insanların öznel deneyimleri, hatta cinselliğe dair yaşadıkları deneyimler, kendi özerk tercihlerinin ve yaşantılarının çok ötesinde, zaten belirlenmiş ve sorunsallaştırılmıştır. Tam da bu nedenle, kendilerini oldukları gibi ortaya koymak, cinselliği yaşamak ve istedikleri gibi davranmak için balolara ihtiyaç duyarlar. Bedenlerini baloların farklı kategorilerinde, zaten belirlenmiş kadın bedenlerine benzetmek için dans eden ve poz veren bu bedenlerin rekabeti, Foucault'un teorisinin adeta canlı bir portresidir. Öte yandan bu noktada aynı zamanda yukarıda söz edildiği gibi bir karşı koyuş ve özgürleşme alanı açığa çıkar. Çünkü Blanca, çocuklarına "balolarda hayal ettikleri şey, beden ve hayat, gerçek olana kadar onu taklit etmelerini ve poz vermelerini" tembihlerken onlara aynı zamanda direnmenin, devam etmenin ve "gerçek" olmanın bir yolunu gösterir. Gerçek için poz vermek ve ona ulaşana kadar onu taklit etmek, "normal" olana karşı bir direniştir. Toplumsal dayatmaları anlamanın, fark etmenin ve onu

bozguna uğratmanın bir kutlamasıdır. Çünkü Foucault'a göre bilgi hiçbir zaman iktidardan bağımsız düşünülemez bir şey olmasına rağmen, yalnızca manipüle eden ve özne üzerinde baskı kuran bir entite değildir; aynı zamanda, öznel deneyimi mümkün kıldığı ölçüde, yaratıcı bir entite olarak ele alınmayı gerektirir. Pose'un drag baloları, bu yaratıcı entite pratiğinin açık bir örneği olarak düşünülebilir.

Oldukça dikkat çekici ikinci nokta, daha önce değinildiği gibi, Pose'un Amerika'daki AIDS salgınını ele alış biçimidir. AIDS Foucault'un çalışmalarında odaklandığı iki normatif alanı, cinselliği ve hastalığı bir araya getiren doğasıyla Foucault'çu sorunsallaştırmanın iyi bir örneğidir. Bu tarz deneyimleri(cinsellik, hastalık, delilik gibi) kuran sorunsallaştırmalar, Foucault'a göre batı tarihinde insanların maruz bırakıldığı özneleştirme sürecinin büyük parçalarıdır. Bu pratiklerin doğruluğu veya yanlışlığı üzerine epistemolojik kanaatler geliştiğinde ve "sorunsallaştırma odakları ile bilgi ve iktidar eksenleri bir araya" geldiğinde, Foucault'nun dispozitif adını verdiği "pratik yumakları" oluşur (Foucault, 2000, s. 11-24). Dispozitif, Agamben'in derlediği üzere; "a) Dilsel ya da dildışı, tüm virtüel (söylem, kurum, yapı, yasa, polis önlemi, felsefi önerme vs.) unsurları ve bu unsurları birbirine bağlayan bağı içeren heterojen bir yapı olarak b) Somut, stratejik işlevlerle iktidar ilişkisi çerçevesinde bulunan ve c) bilme ilişkilerini de bünyesinde barındıran" şeydir (Agamben, 2012a, s. 15-16). İktidar ilişkilerinin belli bir doğrultuda güdümlenmesini kapsayan dispozitifler, sadece bilgi tarafından şekillendirilmez, aynı zamanda onun tarafından şekillendirilirler. "Bu pratikler yoluyla dispozitifler, birtakım deneyimler kurup insanları bu deneyimlerin öznesi olarak tanıtarak, onlara kendileriyle ilgili hakikatler dayatır, iktidarın şiddet kullanmadan bedeni kuşatmasını sağlar, onu itaatkar ve uysal hale getirir." (Foucault, 2000, s. 11-24). Fakat bu, pratiklerin sorunsallaştırmalar süreciyle yoktan var edildiği (ex nihilo) anlamına gelmez. Foucault'a göre buradaki ilişki tek yönlü bir ilişki olmaktan uzaktır. Bununla birlikte, onun için pratikleri deneyimleyen öznenin bir birey olarak kurulması bile "insan" konseptinin sorunsallaştırılmasıyla ilgilidir ve tarihsel bir bilgi-iktidar alanı, bir tarihsel tekilliktir. "Yani birey, insanlığın kendi özgürlüğünü sorunsallaştırması, bu özgürlüğü temellendiren epistemolojik gereklilikleri düzenlemesiyle oluşmuş, tarihsel bakımdan zorunlu olmayan bir kavramdır" (Akalin, 2015). Dolayısıyla kimlik, insanların bireyleştirilme ve özneleştirilme sürecinde kısıtlı ve sınırlı sayıda özelliğin bir araya getirilerek kurulan, iktidar alanından ayrı düşünülemez bir kategorileştirilmedir.

Dayatılan kimliklere, özneleştirme ve bireyleştirmeye karşı tekillik, Foucault'un Kant'ın görüşlerine karşı kaleme aldığı Aydınlanma Nedir makalesinde açıkladığı eleştirel tavrın bir parçası olarak düşünülebilir. Çünkü Foucault için eleştirel düşüncenin sorumluluğu, evrensel olan tarafından işgal edilen tekillikler alanının keşfedilmesidir; kendimizin kritik ontolojisini ortaya koymak yalnızca belirli kurallara ya da teorilere gönderme yapmaksızın felsefi bir tavır, bir yaşam biçimi ve bir ethosa gönderme yapar (Foucault, 1984, s. 32-50).

Balolara atıfta bulunarak dizinin introsunda üç kelime seslendirilir: Yaşa(live), çalış(work) ve poz ver(pose). Bu üç kelime, tahakküm altındaki bedenlerin ve zihinlerin sergilediği eleştirel tavrın ve direnişin çok yerinde bir özetidir. Karakterler, onlara sunulan hayatı yaşayıp kurulu düzen içinde çalışırken, bir yandan bütün bu edimleri yaratıcılığın ve özgürlüğün alanı olan balo sahnesinde parçalayıp birer poza dönüştürürler. Onların pozları, dispozitifin gerçekliğini oyunsu bir karşı duruşla parçalar ve yukarıda değinildiği gibi, taklitin bozgunu bir direniş alanı açar. Bu direniş, Angel karakterinin gelişim çizgisinde de açığa çıkar. Angel, "gerçeği o gerçekleşene kadar taklit etme" temasının beden üzerinde nasıl işlediğini gösteren en önemli figürlerden biridir. Bir trans kadın olan ve seks işçisi olarak çalışan Angel, Blanca'nın himayesi altına alındıktan sonra en büyük hayali olan modelliği gerçekleştirmek için annesinin desteğiyle harekete geçer. Angel'in burada mücadele ettiği mekanizma, toplumdaki güzellik normlarının bizzat kendisi, yani Angel'in asla sahip olmasa da tekilliğiyle içine alınmayı talep ettiği şeydir. Dönemin modelleri beyaz, beden ölçüleri standardize edilmiş kadınlardır ve elbette, bu "gerçek" kadınlar arasında bir trans kadına yer yoktur. Bütün aracı kuruluşlar, makyaj firmaları ve reklam ajansları, kısacası güzellik normunun pratiğe döküldüğü bütün kuruluşlar Angel ile çalışmayı reddeder. Angel'in tavrı ise kendisinden

herhangi bir şekilde vazgeçmeyi kabul etmeyerek normun gerçekliğine direnmek ve onun tarafından kapsanmayı talep etmeye devam etmektir. Böylece Angel ona dayatılan kimliğe, nosyonlara ve sınırlara direnir, kendisini olduğu haliyle ortaya koyar ve onun kendisini kendine has bir tekil olarak tanımlamaya dair çabası, nihayetinde değişimle sonuçlanır. Angel'in hayalleri ve taklitleri gerçek olur, bedeni "güzellik normunun alanı" tarafından kapsanır ve direnişi dispozitifte küçük de olsa bir delik, bir boşluk yaratır. Angel kendisinin "pozunu" vererek kendisine empoze edilen dispozitifte karşı durmuş ve sonunda bu pozla, kendi tekilliğini ona dayatılan kimliğin dışında yeniden kurmuştur.

Ayrıca Foucault'un bakış açısı bize Pose'daki AIDS problematiğine dair işlevsel bir çerçeve sunar. Dizide, AIDS'in ciddi bir salgın olarak yaygınlaştığı yıllarda hastalığın özellikle Amerikan hükümeti başta olmak üzere yerel ve merkezi yönetimler tarafından nasıl göz ardı edildiği ve tanımlandığı meselesi hikayenin ana odaklarından biridir. Otoriteler AIDS'i "sadece sapkınlara özgü bir hastalık", "insanların günahlarının bir bedeli olarak çekmek zorunda olduğu bir ceza", "toplum kurallarına uymayanların yok olduğu bir toplu imha yöntemi" gibi şekillerde tanımladıkları için dizinin ilk bölümünden son bölümüne kadar karakterler hastalıktan acı çekerler, arkadaşlarını ve sevgililerini kaybederler. AIDS'in çağırdığı ölüm, Pose'un balolarıyla kol kola yürüyen ve asla kaçınılamayacak bir gerçek, adeta norm dışı bir cinsel yönelime sahip olan herkesin yüzleşmek zorunda olduğu bir yazgıdır. Dizinin özellikle üçüncü sezonunda, AIDS'e karşı bir ilaç tedavisi geliştirilmemesinin hükümetler tarafından desteklenen bir durum olduğu, üretilen ilaçların dağıtımının bilinçli şekilde kısıtlı tutulduğu ve AIDS ölümlerini engellemenin mümkün olduğu tıbbi olarak kanıtlandığında dahi otoritelerin bu konuda harekete geçmekten geri durduğu vurgulanır. Burada toplumsal normlardan sapan bir durum hastalık olarak tanımlanarak bir düşünce nesnesi haline gelmekte, toplumsal kurumlar bu duruma dair bir söylem pratiği kurarak eylemlerine yansıtmakta ve dolayısıyla AIDS hastası olma kimliği insanlara son derece ötekileştirici bir şekilde empoze edilmektedir. Bu kimlik altında insanlar acı çekmekte ve ölmektedir. Bu durumdan kurtulmanın tek yolu, yine Foucault'un önerdiği üzere, eleştirel düşünce pratiğiyle ve eleştirel tavırla, yani dayatılan kimliğe karşı tekil bir duruş sergileyebilmekle ilgilidir. Dizinin sonunda ani bir birliktelik haliyle çok farklı niteliklerde çok sayıda insan, ölümlere ve AIDS'e karşı bir eylem başlatırlar ve bir araya gelerek, kimliklendirme politikaları yüzünden kaybettikleri yakınlarının bedenlerinin küllerini otoritelerin AIDS'e mücadele etmesi için havaya savururlar. Bu tavır, hem son derece biyopolitik bir başkaldırı, hem de değişime dair atılmış somut bir adım, bir karşı duruştur. Bu politik jest, tahakküm altına alınan ve bu tahakküm yüzünden can veren bedenin kendisini, iktidar mekanizmasının yüzüne vurmak yoluyla bir hak talebinde bulunur. Bu hak talebi her şeyden önce bir tanınma isteğidir, AIDS'in kalıpyargılar dışında sadece tıbbi bir hastalık olarak ele alınmasına ve bu yönde müdahaleler geliştirilmesine dair bir arzudur ve belki de, AIDS'in bugün o döneme kıyasla çok daha az insanın ölümüyle sonuçlanmasını sağlayan jest tann da budur.

Tahakküm Altındaki Tekilliklerden Cemaate: Pose'un Drag Cemaati Üzerine

Foucault tarafından geliştirilen "tarihsel tekillik" kavramı, Jean-Luc Nancy ve Giorgio Agamben tarafından birey ve toplum gibi aidiyet unsurlarından bağımsız bir "birliktelik" biçimini tahayyül etmek amacıyla kullanılır. . Bu birliktelik biçimi, birey ya da toplum gibi kurulu kimlikleri temel almadan ve aynı zamanda bireyin tarihsel ontolojisine imtiyaz vermeden salt varoluş kiplikleri üzerinden düşünülen, yani tarihsel özlerin boyunduruğundan kurtarılmış yeni bir topluluk tahayyülü olan cemaattir. Bu kısım, Pose'daki drag topluluğunu ve topluluk içindeki tekil haneleri, drag aileleri, bu tür bir cemaat tahayyülü üzerinden düşünmek üzerine temellendirilecektir.

Jean-Luc Nancy, varlığı bir öze ilişkilendiren ve onun tanımlanmasını mümkün kılan bir tek özün veya doğanın bulunduğu düşüncesine temellenen ontolojik metafiziği (being) reddederek varlığın

kendini öteki'nden ayıran bütün diğer özlerle olan kaçınılmaz birlikteliğini vurgular. Dolayısıyla varlık, hem onu sınırlayan bir evrensel tümellikten hem de kendi özünü kendisiyle sınırlayan bir tikellikten, yani as such olma halinden öte, being with olma halindedir. Varlığın kendisi mutlak bir değerdir(things-in itself) ve bu mutlak değer birlikte olma haline aittir (being with of all) (Nancy, 2000, s. 4). Buna göre, varlık salt bulunuş haliyle bir değere sahiptir. Yani varlık kendi tekilliği içinde düşünülmesi gereken ve being with haliyle çoğulluğu ortaya çıkaran bir şeydir. Fakat burada tekilden çoğula giden süreç, tekilerin belli bir sözleşme doğrultusunda bir araya gelmesiyle veya toplanmasıyla ilgili değildir. Tekilerin arasında mevcut olan temas bir süreklilik(continuity) içermez, dolayısıyla tekrar eden bir tarihsel öze bağımlı değildir. Burada bahsedilen birliktelik hali, tekil varlıklarla tekil varlıklar arasındaki yalnızca bir bitişiklik ilişkisi olarak düşünülebilir (Nancy, 2000, s. 5). Bu nedenle, çoğulluk halini kültürel veya kültürlerarası olgulara bağlayarak açıklamaya ve teorize etmeye çalışmak Nancy tarafından reddedilir (Nancy, 2000, s. 148). Kısaca, Nancy'ye göre varlığın tekil çoğul bir karakteri vardır ve onu başka türlü açıklamaya çalışmak yanlıştır. Varlık, herhangi bir toplum tahayyülünün dayatmasına gerek olmadan, kendiliğinden çoğul olan, çünkü being with halinde gerçekleşen bir şeydir (Nancy, 2000, s. 38). Bu durumda Nancy, tekil-çoğul varlıkların mekansal birlikteliğini tahayyül ederken toplum, şehir, sosyete gibi tabirler yerine cemaat kavramını kullanır.

Cemaatteki birliktelik, tekil çoğul varlıkların toplumsal amaçlara veya kiplere tabi olmalarıyla değil yalnızca kendi dışlarına çıkmalarıyla, kendi dışlarında durmalarıyla meydana gelen bir şeydir (Nancy, 1991, s. 19). Cemaati meydana getiren de tam bu an, tekil çoğul varlıkların kendi dışlarına çıktığı(excess) jesttir. Tekilleri birbirlerine açan, bir tekilin kendisini kendisinden dışarı çıkarmasını ve ötekine açmasını mümkün kılan bağ, Nancy'nin terminolojisinde clinamen kavramıyla açıklanır. Clinamen tekil-çoğul varlıklar arasında zorunlu bir neden-sonuç ilişkisine, kimliğe, sabit anlama, öze atıfta bulunmaz; tekil varlıkların zaten sahip oldukları ve tekilerin yalnızca kendi birliği içinde var olmaya devam edemediği noktada ortaya çıkan, cemaati mümkün kılan, hiçbir zaman tam olarak dile dökülemeyecek şeydir (Nancy, 1991, s. 4).

Nancy'ye göre, bireyin tek transandant melekesi onun sonluluğudur, tüm bireyler tarafından paylaşılan tek transandans da bireyin bilincinde temsil edemediği fakat bireye aşkın durumda mevcut olan ölümdür. Dolayısıyla sadece ölüm, varlığın sonluluğu, tekilliği bir tümelin belirlenimi altına sokabilir; kendine içkin olmayan ve tekilerden meydana gelen bir çoğulu, cemaati mümkün kılabilir. Cemaat ve kendinden dışarı çıkma edimi olarak ecstasy, bireyin bilinçli olarak karar verdiği veya planladığı bir şey değil, bireyin başına gelen şeydir (Nancy, 1991, s. 7).

Blanchot, Nancy'nin varlığın sonluluğu üzerine inşa ettiği cemaat tahayyülünü betimlerken Bataille'in görüşlerinden yola çıkarak ölümü aynı zamanda "ötekinin ölümü" üzerinden düşünür (Blanchot, 1997, s. 16). Ötekinin ölümü ve bu ölüm anını paylaşmak, aynı zamanda ölüme dair farkındalığın kazanıldığı andır, yani hem ölen ötekinde hem de anı paylaşan tekilde meydana gelen bir kendinden çıkış anıdır. Blanchot'a göre cemaat, bu kendinden çıkış halinde olan ötekiyle birlikte kurulan bir ile-olma imkanından başka bir durumda gerçekleşemez; çünkü ölümlü varlıkların tek gerçek cemaati ancak ölümün kendisidir (Blanchot, 1997, s. 21). Onun tarif ettiği bu durum, cemaati ölüm üzerinden tanımlama ve ölümü de ötekinin ölümüyle birlikte kavranan bir şey olarak anlama jesti; "cemaati olmayanların cemaati olarak tezahür eden bir çeşit negatif cemaat" konumlandırması ortaya çıkarır (Blanchot, 1997, s. 38).

Pose'da kurgulanan sürecin klasik bir "aile olmayı öğrenme" temasından ayrılarak Nancy'nin tarif ettiği gibi bir cemaati vadettiği anları tahlil için bu topluluğu sırf cinsel yönelimleri ve bedenleri farklı olduğu için istemli bir şekilde bir araya gelmiş bir grup insan olarak düşünmekten vazgeçmek ve resme daha derin bir bakış atmak kritiktir. Her gece aynı mekanda bir araya gelerek dans eden, kılık değiştiren, yarışan ve poz veren bu insanları birleştiren şey yalnızca siyah olmaları, trans olmaları veya toplumdan dışlanmış figürler olmaları değil, aynı zamanda balo sahnesini kendilerini yeniden ve yeniden inşa ettikleri bir mekan olarak belirlemiş ve kurmuş olmalarıdır. Bu alanda insanlar, yarıştıkları kategoriye ait kimlik normlarını bedenlerinde taklit ederek ve ona poz vererek

kategoriyi hem yüceltir, hem alaya alır hem de onu yeniden tanımlarlar. Her bir pozda, hem sembolik hem de somut olarak, kendilerini belirleyen şeylerin dışına çıkarak kendi realitelerini yaratırlar ve bu realite, onları bir araya getiren asıl şey, asıl clinamendir. Kendini yaratıcılık ve sanat alanında dansla, koreografiyle, kıyafetle ve duruşla yıkmaya ve sonsuz bir döngüde tekrar tekrar yaratmaya imkan veren poz verme jesti, tam da Nancy'nin tarif ettiği bir excess olma anını mümkün kılar ve bu an, başkaları tarafından asla tanınmamış insanların birbirlerini kendi tekilliklerini muhafaza ederek görmelerine aracı olur. Karakterlerden Candy, bu durumu "Biz bize dikte edilen realiteyi yaşamayız, onu yeniden yaratırız." sözleriyle açıklar.

Öte yandan Pose'daki insanların dizi boyunca sürdürdükleri tavrı, karşı duruşu ve birlikteliği güdümlenen şey dışlanmanın ve kimliklerden özgürleşmenin ötesinde, açık ve tartışılmaz bir gerçeklikle, ölümdür. AIDS salgını sürekli hayatlara mal olurken balolar ve diğer her şey, bu ölüm gerçeğinin ve farkındalığının gölgesinde gerçekleşir. AIDS'in yol açtığı ölümler, insanları her gece balo salonuna getiren ve her şeye rağmen şovun sürmesini sağlayan, yakınlarına sınımsız tutunmaları için onları teşvik eden şeydir. Cinsel hayatlarından büyük kısmı hastane ziyaretleriyle geçen gündüzlere, kaybedilen arkadaşlara ve sürekli içilen ilaçlara kadar her günlük pratikte ölümün hükmü sürer. Ölüm aynı zamanda cinayetlerle kendini gösterir; trans kadınlar ve gayler arasında cinayetle öldürülmek öyle yaygın bir olgudur ki bu durum artık şaşkınlık bile yaratmaz, sadece bilinir ve gerçekliğine sahnede isyan edilir.

Ölüm temasının Pose'da öne çıktığı iki özel anı kısaca hatırlamak, ölüm bilincinin Pose insanlarını nasıl bir araya getirdiğini anlamak konusunda yol gösterici olacaktır. Bu iki an, sürekli gerçekleşen AIDS ölümlerinden farklı olarak kurgunun işleyişini değiştirmiş ve karakterlerin gelişiminde gözle görülür farklar yaratmıştır. Anlardan ilki, Electra'nın hanesine mensup Candy'nin bir cinayet sonucu öldürülmesiyle ilgilidir. Candy, ölümüne kadar diğer karakterlerle sıkça çatışan ve diğer aile üyelerine kıyasla daha az benimseniyormuş gibi görünen biridir. Özellikle Pray Tell ile ciddi şekilde kavga ettiklerine dair pek çok sahne mevcuttur. Fakat Candy'nin ölümü, ölümünün bilindiği ilk an, karakterlerde son derece sembolik bir dönüşümün görülmesini sağlar. O zamana kadar pek çok konuda çatışan, rekabet eden ve birbirlerine cephe alan karakterler, Blanca'nın hanesi ve Electra'nın hanesi, Pray Tell ve diğer herkes, o ilk anda dile dökülemeyecek bir ölüm bilinciyle, kendi yaşamlarına ve varlıklarına dair bir farkındalıkla, bir araya gelirler. Bu an sadece bir yas anı değildir; ne de olsa ölüm onlar için her gün karşılaşılan ve daima yası tutulan bir şeydir; bu onların tamamen bir arada oldukları, birbirlerini gördükleri, kabul ettikleri ve katıksız şekilde birlikte durdukları ilk andır. O an, bu ayrı ayrı karakterlerin birlikte var olan bir çoğul, bir cemaat olduklarını görmek mümkündür. Candy'nin ölümü, dizinin son anına kadar karakterler tarafından hatırlanır ve özellikle Pray Tell'in zihninde daima bir aradılığı anımsatan bir çağrı olarak kalır. Pray Tell dizi boyunca bütün tereddüt anlarında, çatışmalarda ve diğerlerine ters düştüğü veya hata yaptığı zamanlarda, Candy'nin ölümünün görüntüsünü anımsar, bu imge onu tutar ve ona cemaati hatırlatır, Pray Tell bu anın çağrısıyla daima diğerleriyle birlikte kalır.

Değnilmesi gereken ikinci ölüm anı, Electra'nın bir cinayet işlemek durumunda kaldığı ve Blanca'yı aradığı andır. Bu ana kadar Blanca ve Electra iki ayrı ailenin anneleri olarak hareket ederler ve Blanca'nın Electra'nın himayesinde büyüdüğü geçmiş onları bir araya getirmeye yetmez. Fakat Electra bir başkasının ölümüyle yüz yüze geldiği ve ölümü hissettiği o anda, sadece ihtiyaç duyduğu veya arayacak başka biri olmadığı için değil, Blanca'yla olan birlikteliklerini fark ettiği için kızını arar. Electra'nın ölümü kendi ellerinde hissettiği bu an, Blanca'yla onu bir araya getiren ve dizinin sonuna kadar bir arada tutan, bir arada kalmak için hatırlanan şeydir. Bu iki ölüm anı, tam da Blanchot'un tarif ettiği şekilde, birer kendinden çıkış anıdır ve karakterlerin ölüm yoluyla varlığın bilincine vardığı bu iki anda, Pose'daki ailelerin nasıl bir cemaate dönüştüğünün izi kolayca sürülebilir.

Agamben'in Cemaati ve Çıplak Yaşama İndirgenmiş Trans Bedenler

Giorgio Agamben, Nancy'nin cemaat tezahürünü daha politik bir düzlemde düşünerek cemaati ölüm ile yokluk arasındaki negatif konumundan kurtaracak felsefi bir hamleyle, onu bir araya getiren unsur olarak ölüm yerine aşk temasına başvurur (Agamben, 2012b, s. 13). Agamben'in kullandığı "herhangi tekillik" (whatever singularity) kavramı, varlıklara yüklenen kiplerin hiçbirinin imtiyazlı bir tözel nitelik olmadığına vurgu yapar (Agamben, 2012b, s. 12). "Varlığın her türlü anlamsal entiteyi kabul etmesi, hoşgörü göstermesi ve dolayısıyla kendi içkinliğinin dışarısını arzulanması"na atıf yapan bu durum için Agamben, "sevilebilir, arzulanabilir" anlamına gelen Latince bir sözcüğü, "quodlibet"i kullanır (Agamben, 2012b, s. 13). Yani Nancy için cemaatin meydana gelmesine imkan verecek transandantal tema ölümken bu tema Agamben'in düşüncesinde, quodlibet olan herhangi tekilliklerdir, aşktır. Ona göre aşk, sevilen ve arzulan kişiye belirli bazı özellikleriyle değil bütün yüklemeleriyle (with all of its predicates) ve olduğu haliyle (as such) yönelen bir şeydir (Agamben, 2007, s. 13). Aşık ile maşuk arasında, böyle bir aşk durumunda artık hiçbir gizem ve sır, hiçbir örtü kalmamıştır, oldukları halleriyle birbirlerinde doyuma ulaşmışlardır (Agamben, 2004, s. 87).

Agamben'in "cemaati meydana getiren aşkın bir tema olarak aşk" fikrini Pose üzerinden somutlaştırmak mümkündür. Bu noktada, karakterlerden Angel'ın dizi boyunca izlediğimiz iki uzun romantik ilişkisi arasında bir karşılaştırma yapmak önemlidir. Angel, ilişkilerinin ilkinde birlikte olduğu Stan tarafından sürekli olarak domine edilir. Angel Stan ile bir seks işçisi olarak tanışmıştır ve zengin, evli, fiziksel olarak çekici Stan, bütün bu ideal görüntünün altında, Angel'ı trans kimliği sebebiyle sürekli olarak aşağılar. Stan'ın Angel üzerindeki yıkıcı etkisinin temel kaynağı, Stan'ın Angel'ı asla gerçek bir aşk öznesi olarak görmemesiyle, onu "gerçek bir kadın" olarak değil "hüküm altındaki bir trans seks işçisi" olarak tanımlamasıyla ilgilidir. Stan ve Angel'ın birbirlerini karşılıklı görüşleri belirli özelliklerin egemenliğiyle öyle sınırlanmıştır ki ilişki sonunda yıkıcı bir şekilde kopma noktasına gelir ve biter. Angel'ın Papi'yle olan ikinci ilişkisi ise bunun tam tersi bir tablo çizer. Heteroseksüel bir beyaz erkek olan Papi ve siyahi bir trans kadın seks işçisi olan Angel arasında gelişen ilişki, bu belirli özelliklerin hiçbirisiyle sınırlı değildir. Birbirlerini bedensel farklılıklarının, yaşam stillerinin, onlara dayatılan kimliklerin ve zorunlulukların ötesinde severler. Bu aşk Angel ile Papi'nin düğünüyle sonuçlanır ve bu düğün, tüm camia tarafından "aşkın ne kadar dışlanmış ve ötekileştirilmiş olursa olsun, ne kadar farklı olursa olsun insanları bir araya getirebilecek bir şey olduğunu kanıtlayan bir olay" olarak tanımlanır. Angel ile Papi'nin bir araya gelebilmesi, birlikteliğe ve direnişe dair umutların, hayallerin ve pozların gerçekleşebileceğine dair bir delildir; Blanca'nın söylediği gibi, baloda bütün trans kadınların hayalini kurdukları ve gerçeğe dönüştürmek için poz verdikleri aile, bir aradalık ve cemaat, ancak Angel ile Papi'ninki gibi bir aşkla mümkün olabilir. Daha önceki bütün ilişkilerinde cinsel organından seks sırasında utanan ve onu göstermek istemeyen Angel, Papi'yle ilişkisinde Papi'nin onu bu organla yargılamayacağını bilir; aynı şekilde Papi'nin eski romantik ilişkisinden doğan oğlu Angel tarafından kabul edilir. Artık hiçbir gizemin, hiçbir utancın, örtünün ve inkarın kalmadığı bu alan, Angel ile Papi'nin üzerinden aileyi, dolayısıyla cemaati kuran ve teşvik eden şey olur.

Yukarıda değinildiği gibi, Agamben'in cemaat düşüncesi aynı zamanda politik bir eleştiridir. Agamben'in düşüncesi, Aristo'dan ödünç alarak kullandığı zoe ve bios kavramlarını tanımlayarak başlar; ona göre "Zoe bütün canlı varlıkların (hayvanların, insanların ya da tanrıların) ortak özelliği olan yalın yaşamı/canlılık olgusunu ifade ederken, bios bir birey ya da grubun bir özelliği olan yaşam biçimine (hayat tarzına) işaret eder." (Agamben, 2013, s. 9). Yani Antik düşünürlere göre bios siyasi olana, zoe ise politika dışında sürdürülen çıplak yaşama(bare life) işaret eder; bios zoeye göre daha üstün bir konumdadır ve erdemli bir hayatla zoe konumundaki bir yaşamdan bios bir yaşama geçmek mümkündür (Agamben, 2013, s. 10). Fakat Agamben, antik düşünce geleneğindeki bu ayrımı reddederek siyasal alana dahil olan yaşamın sadece bios olmadığını, zoe'nin her zaman bios'un içinde olduğunu ve dolayısıyla siyasal alana dahil olduğunu; bu dahiliyet durumunda zoe'nin polisten, yani bios'tan dışlanmasının siyasal alanı meydana

getirdiğini savunur (Agamben, 2013, s. 16). Bios ile zoe arasındaki ayrımı kaldıran, kendi politik vücuduna eklemeyen, siyasalın belirleyicisi konumunda olan ise, Agamben için egemendir (Baştürk, 2013). Egemen, bir yandan bu içirme misyonunu üstlenirken diğer yanda, içerdiği şeyleri dışlama edimini "istisna hali" üzerinden kendisinde saklı tutar. "Hukukun bir kriz anında kendi kendini askıya alması" olarak tanımlanan istisna hali, Agamben için egemen tarafından hukuk alanında olmasına rağmen hukuk ilkelerini göz ardı ederek ve bütünüyle siyasal bir amaç güderek gerçekleştirilen, bir adım ötede ise "olağan duruma" dönüşen şeydir (Agamben, 2006, s. 10-12). Bu bağlamda, Agamben için istisna hali anlık olarak gerçekleşip sonlanan, kuralsızlık halinden doğan, yalnızca olağanüstü hallerde gerçekleşen bir şey değil olağanın, yasanın, kaidenin ve hukuki boşluğun kendisidir (Yağbasan, 2017). Egemenin kaide haline gelmiş bu istisnadan doğan şiddeti, siyasal alana nüfuz eder.

Agamben'e göre, egemen/ulus devlet, bu noktada adeta bir biyopolitik makine gibi işler ve çıplak hayatı (bare life) üretme etkinliği onun ilk işidir (Agamben, 2013, s. 104). Çıplak hayatı meydana getiren, tam da tarif edilen "istisnanın kaide haline gelmesi" durumudur ve var olmuş bütün iktidarların ortak amacı, bu biyopolitik özneyi, çıplak hayatı üretmektir. Bu biyopolitik özne, çıplak hayatın öznesi, Agamben'in terminolojisinde "homo sacer" olarak betimlenir. Homo sacer, öldürülebilecek ama kurban edilemeyecek olandır; onu öldürmek hukukun hiçbir alanında bir suç teşkil etmez; her tür temsilden mahrum bırakılındır (Agamben, 2013, s. 105). Homo sacer'in maruz kaldığı şey, Agamben için çifte bir dışlamadır; önce egemen tarafından çıplak hayata indirgenmiş, sonra da egemen karşısında konumlandırılarak öldürülebilir kılınmıştır (Agamben, 2013, s. 103). Modern devletler ve ekonomiler, homo sacer'i ortadan kaldırmak yerine parçalayarak bütün insanların bedenlerine dağıtır, siyasal çatışmaların nesnesi haline getirir, yani belli bir istisna halinde belli bir istisna grup değil herkes artık homo sacer olma konumuna indirgenebilir durumdadır (Agamben, 2013, s. 149).

Bu bağlamda, Pose'u bütünüyle "çıplak hayata indirgenmiş biyopolitik öznelere adanmış bir balad" olarak görmek zor olmayacaktır. Dizideki karakterler, farklı yönelimleri ve kişilikleri sebebiyle bizzat iktidarın mekanizmaları tarafından dışlanmış, çıplak hayata indirgenmişlerdir. Bu öznelerin polis içinde sahip olduğu haklar, en temel insani haklar da dahil olmak üzere, iptal edilmiştir. Devletten ne ekonomik, ne kurumsal, ne de kişisel hakları bağlamında herhangi bir yarar görememelerinin yanısıra, iktidarın öldürülebilirlik ekonomisi içinde trans kadınlar tam olarak birer "homo sacer"dir. Bu bedenlerin öldürülmesi hiçbir yasaya tabi değildir, bir suç teşkil etmez, iktidarın güvenlik kuvvetleri bu cinayetleri engellemeye veya cezalandırmaya dair herhangi bir sorumluluk üstlenmezler. Beyaz bir adamın bir genelevde birlikte olduğu siyahi bir trans seks işçisine zarar vermesi, onu öldürmesi, o kadar olağan hale gelmiş bir durumdur ki kimse tarafından şaşkınlıkla veya korkuyla bile karşılanmaz. Cinayetin göz ardı edilmesi artık bir istisna hali değil gerçeğin, olağanın ve normalin ta kendisidir. Trans kadınlar bu şiddetin odağında, polise asla mensup kılınmayan özneler olarak konumlandırılırlar ve tam da Agamben'in çifte dışlanma statüsünde söz ettiği gibi, iktidar tarafından dışlanmaya ek olarak, onun tarafından düşmanlaştırılırlar. AIDS salgınına karşı hastanelerde veya kamusal alanda hakkını arayan özneler "sapkın", "tehlikeli", "tehdit edici" ve "ölmeyi zaten hak eden" kişiler olarak tanımlanırlar. İktidarın bu tavrı, insanların sadece genelevlerde değil hastanelerde, kamusal alanda ve her yerde "öldürülebilir" olmasına sebep olur. Bu bağlamda balolar, çıplak hayata indirgenmiş insanların, Blanca'nın sözleriyle başka hiç kimsenin değerli görmediği, umursamadığı ve dokunmadığı hayatların bir kutlaması, hala yaşıyor olmanın bir sevinci, birlikte kalmanın bir dansı ve bir cemaatin anbean meydana gelmesine imkan veren "sevgi dolu" zemindir.

SONUÇ

Renkli kostümleri, şaşaalı baloları, dansları ve müzikleriyle ışıltılı, eskimiş ve köhnemiş bir dünyanın görüntülerini üç sezon boyunca ekranlara taşıyan Pose, bu görüntü altında pek çok politik gerçeği ve statüyü de gözler önüne serer. Bu çalışma boyunca, Pose'daki insanları bir cemaat kılan olgular, süreçler ve anlar Nancy ve Blanchot'un kuramları çerçevesinde tahlil edilmiş, bu cemaatin ölüm ve aşk temaları bağlamında vücuda geldiği spesifik noktalar analiz edilmiştir. Pose, Foucault'un kuramında vurguladığı gibi, sözel ve söz dışı pek çok söylem tarafından şekillendirilen, tahakküm edilen hayatların, bedenlerin ve tekilliklerin görünür olduğu, aynı zamanda da bu söylem mekanizmalarının açıkça ortaya koyulduğu bir kurguya sahiptir. Bu kurgu, balolardaki poz verme jestiyle sürekli görünür kılan sahnede vücut bulur. Sahne, karakterlerin "kendi kurgularını kendilerinin yaptıkları", onlara yöneltilen bakışlara poz verirken kendilerini keşfettikleri, bu tekil keşif sürecinde birliktelik imkanı buldukları yerdir. Bir direniş mekanı, bir kurgu alanı ve bir yaşama biçimidir.

Pose'da çıplak hayata indirgenen, tahakküm edilen, öldürülen, taciz edilen ama yine de bir arada kalmanın yolunu bulan bu insanların direnişi; belli toplumsal teloslar veya sözleşmeler doğrultusunda bir araya gelen bir cemiyetle değil, ancak kendi başına tekil varlıkların bitişik konumlarıyla çoğulluğu temsil ettiği, kendilerinin dışına çıkma edimiyle birbirlerini tanıyabildikleri, sevdikleri ve bildikleri bir cemaatin varlığıyla açıklanabilir.

Bu çok yönlü yapısı, incelikle kurgulanmış karakterleri, süreçleri ve politik düzlemiyle, Pose ileriki olası çalışmalar için de pek çok ilham verici tema barındırmaktadır. Örneğin belirlenen kimliklerin ve konumların ötesinde bir cinsiyet tezahürünün Pose'da nasıl vücuda geldiği, Queer teorisinin bu bağlamda Pose'un kurgusuna nasıl yansıtıldığı, ileride yapılabilecek çalışma fikirlerinden sadece bazılarıdır.

KAYNAKÇA

- Acı, O. (2021). Televizyonda kesişimsellik: Pose dizisindeki siyahi trans kadınların alımlanması. V. İlişkisel Sosyal Bilimler Kongresi 2021.
- Agamben, G. (2004). Auschwitz'den artakalan. (Çev. A. İ. Başgül). Ankara: Kitle Yayıncılık.
- Agamben, G. (2006). İstisna hali. (Çev. K. Atakay). İstanbul: Otonom Yayıncılık.
- Agamben, G. (2007). The coming community. (Çev. M. Hardt). Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Agamben, G. (2012a). Dispozitif nedir?/Dost. (Çev. E. Dedeoğlu). İstanbul: Monokl Yayınları.
- Mardin, Ş. (1991). Türk Modernleşmesi Makaleler IV, Tanzimat'tan Sonra Aşırı Batılılaşma. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Perry, C. (1743). A view of the Levant, Particularly of Constantinople, Syria, Egypt and Greece. London: T. Woodward.
- Sennett, R. (2003). Reflections on the Public Realm. (Ed.: Gary Bridge and Sophie Watson). Oxford: Blackwell.
- Yaman, T. M. (2004). Türkiye'de Kahve ve Kahvehaneler. Ehlikeyfin Kitabı. (Ed.: Fatih Tıgılı).

İstanbul: Monokl Yayınları.

Agamben, G. (2012b). Gelmekte olan ortaklık. (Çev. B. Parlak). İstanbul: Monokl Yayınları.

Agamben, G. (2013). Kutsal insan: egemen iktidar ve çıplak hayat. (Çev. İ. Türkmen). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Akalin, A. (2015). Tekillik tartışmasında öz sorunu. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul Bilgi Üniversitesi

Baştürk, E. (2013). Bir kavram iki düşünce: Foucault'dan Agamben'e biyopolitikanın dönüşümü. *Alternatif Politika*, 5(3), 242-265.

Blanchot, M. (1997). İtiraf edilemeyen cemaat. (Çev. I. Ergüden). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Faubion, J., ve Rabinow, P. (Ed.). (1998). "Nietzsche, genealogy, history", aesthetics, method and epistemology içinde. New York: The New Press.

Foucault, M. (1978). Nietzsche, Genealogy, History. J. Richardson ve B. Leiter (ed.), Nietzsche (139-164). Oxford University Press.

Foucault, M. (1984). What is enlightenment?. the Foucault reader (32-50). New York: Pantheon Books.

Foucault, M. (2000). Özne ve iktidar. (Çev. I. Ergüden, O. Akınhay). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Foucault, M. (2012). Cinselliğin tarihi. (Çev. H. U. Tanrıöver). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Nancy, J. L. (1991). The inoperative community. (Çev. P. Connor, L. Garbus). Minneapolis: University of Minnesota Press.

Nancy, J. L. (2000). Being singular plural. (Çev. R. D. Richardson, A. E. O'byrne). California: Stanford University Press.

Yağbasan, E. B. (2017). İstisnalar kaideyi bozar mı? Agamben ve çıplak hayat. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1): 9-16.